

Református Szemle

Az Erdélyi Református Egyházkerület,
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
és az Evangélikus–Lutheránus Egyház
hivatalos lapja

Reformáció 500

Száztizedik évfolyam
2017. szeptember–október

5

Református Szemle

Alapítás: 1907

Kéthavonta megjelenő teológiai tudományos folyóirat

Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

FŐSZERKESZTŐ

Dr. ADORJÁNI ZOLTÁN

e-mail: adorjani@proteo.hu, tel.: 0744-989-052

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. BUZOGÁNY DEZSŐ

e-mail: buzogany@proteo.hu, tel.: 0744-254-208

MUNKATÁRSÁK

Dr. Balogh Csaba

Dr. Geréb Zsolt

Dr. Kolombán Vilmos József

Drd. Benkő Tímea

Dr. Molnár János

Dr. Pásztori-Kupán István

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

THEOLOGIA BIBLICA

Dr. Marjovszky Tibor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA PRACTICA

Dr. Fekete Károly (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

Dr. Fekete Csaba (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Dr. Szűcs Ferenc (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara – HU)

Dr. Fazakas Sándor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

HISTORIA ECCLESIAE

Dr. Dienes Dénes (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)

Dr. Ferenc Postma (Vrije Universiteit Amsterdam – NL)

ISSN 0254-4458

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.

Telefon: 0264-592-453

Bankszámla: BCR Cluj – RO66RNCB0106026604570001

Megrendelés: e-mail: iratterjesztes@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában

Református Szemle

2017. SZEPTEMBER–OKTÓBER
5. SZÁM
CX. ÉVFOLYAM

THEOLOGIA BIBLICA

Balogh Csaba: *Halál utáni élet és feltámadás az Ószövetségben és a keresztyén írásmagyarázat*..... 463

THEOLOGIA PRACTICA

Fazakas Sándor: *Reformáció és modernitás*..... 480

HISTORIA ECCLESIAE

Magyar Balázs Dávid: *Kálvin János személye a 19. századi magyar református értelmiség magánleveleiben, possessori bejegyzéseiben és naplóiban*..... 500

VARIA

Bibliopolium

Rezi Elek: *Fazakas Sándor (szerk.): A protestáns etika kézikönyve* 520

Papp György: *Szabó András: Coetus Ungaricus.*

A wittenbergi magyar diáktársaság 1555–1613..... 524

Vincze László: *Adorjáni László: REdeFORMATIO 500. Semper reformanda 95 firkeában*..... 526

Recensio

Geréb Zsolt: *Korunk. Reformáció 500* 529

Balogh Béla: *Studia Doctorum Theologiae Protestantis. VI. évfolyam, 2015/I.*..... 532

Novum

A Magyar Református Egyház közös zsinatának ünnepi ülése, 2017. június 24.

(Összeállította Adorjáni Zoltán) 537

Buzogány Dezső: *A Második Helvét Hitvallás* 538

A Magyar Református Egyház közös zsinatának ünnepi nyilatkozata..... 541

Romániai Református Egyház és a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház közös zsinata, 2017. július 3–4. (Köszöntések: Zelenák József, Fekete Károly, Margriet Gosker, Fónyad Pál, Dieter Bökemeier. Összeállította Adorjáni Zoltán) 542

Buzogány Dezső: *Egység a különbözőségben*..... 544

A Romániai Református Egyház és a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház közös zsinatának nyilatkozata 556

Romániai Református Egyház és a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház jubileumi lelkészszentelő közgyűlése (Összeállította Adorjáni Zoltán) 558

Adorjáni Dezső Zoltán: *A keresztről szóló beszéd (1Kor 1,18–25)* 558

Kelemen Csongor Attila: *Bölcsés tesztek* 568

Balogh Csaba: *Reformáció – eszmék, értékek, váradalmak. A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet konferenciája a reformáció 500. jubileuma alkalmából* 571

Berekméri Gabriella: *Kegység és/vagy reprezentáció. Erdély református öröksége.*

Az Erdélyi Református Múzeum időszakos kiállítása..... 576

Kovács Mária-Márta: *Kiállítás megnyitó beszéd* 576

Díszdoktori címmel tüntették ki dr. Fazakas Sándort..... 579

Lukács Olga: *Dr. Fazakas Sándor laudációja a Doctor Honoris Causa cím átadásakor* 579

Reformed Review – Reformierte Rundschau – Revue Réformée

THEOLOGIA BIBLICA

- Csaba Balogh: *Life After Death and Resurrection in the Old Testament and the Christian Hermeneutics*
Leben nach dem Tod und die Auferstehung im Alten Testament. Christliche Schriftdeutung
La vie après la mort et la résurrection dans l'Ancient Testament par rapport à l'exégèse chrétienne.....463

THEOLOGIA PRACTICA

- Sándor Fazakas: *Reformation and Modernity*
Reformation und Modernität
Réforme et modernité480

HISTORIA ECCLESIAE

- Balázs Dávid Magyar: *A Portrait of John Calvin Reflected in the Hungarian Reformed Intellectual Class' Correspondence, Personal Book Memoirs and Diaries of the 19th Century*
Die Person Calvins in den Privatbriefen, possessorischen Eintragungen und Tagebüchern der ungarisch-reformierten Intelligenz
La personnalité de Jean Calvin au miroir de la correspondences, signatures de propriétés et des journals des intellectuels réformée hongroise du 19ème siècle500

VARIA

Bibliopolium

- Elek Rezi: Sándor Fazakas (ed.): *A protestáns etika kézikönyve (A Handbook of Protestant Ethics)*
Sándor Fazakas (Red.): *A protestáns etika kézikönyve (Handbuch der protestantischen Ethik)*
Sándor Fazakas (ed.): *A protestáns etika kézikönyve (Compendium de l'éthique protestant)*520
- György Papp: *András Szabó: Coetus Ungaricus. The Hungarian Student Society in Wittenberg 1555–1613*
András Szabó: Coetus Ungaricus. Die ungarische Studentengesellschaft in Wittenberg 1555–1613
András Szabó: Coetus Ungaricus. Étudiants hongrois à Wittenberg 1555–1613524
- László Vincze: *László Adorjáni: REdeFORMATIO 500. Semper reformanda in 95 doodles*
László Adorjáni: REdeFORMATIO 500. Semper reformanda in 95 Gekritzeln
László Adorjáni: REdeFORMATIO 500. Semper reformanda – 95 caricatures526

Recensio

- Zsolt Geréb: *Korunk. Reformation 500, vol. XXVII, 2017/9*
Korunk. Reformation 500, XXVII. Jhg. 9/2017
Korunk. La Réforme 500, XXVII. 2017/9529
- Béla Balogh: *Studia Doctorum Theologiae Protestantis. vol. VI, 2015/I*
Studia Doctorum Theologiae Protestantis. VI. Jhg. I/2015
Studia Doctorum Theologiae Protestantis. VI. 2015/I532

Novum

- The Festive Meeting of the Common Synod of the Hungarian Reformed Church, 24 July 2017*
(redacted by Zoltán Adorjáni)
Festversammlung der Gemeinsamen Synode der Ungarisch- Reformierten Kirche, 24. Juni 2017
(zusammengestellt von Zoltán Adorjáni)
Synode commun des Églises Réformées Hongroises: célébration jubilaire – le 24 juin, 2017.
(Edité par Zoltán Adorjáni)537
- Dezső Buzogány: *The Second Helvetic Confession*
Das Zweite Helvetische Glaubensbekenntnis
La Seconde Confession Helvétique538

<i>The Festive Statement of the Common Synod of the Hungarian Reformed Church</i> <i>Festliche Erklärung der Gemeinsamen Synode der Ungarisch-Reformierten Kirche</i> <i>La déclaration jubilaire du Synode commun des Églises Réformées Hongroises</i>	541
<i>The Common Synod of the Reformed Church of Romania and the Evangelical-Lutheran Church of Romania, 3–4 July 2017.</i> (Words of Greetings by József Zelenák, Károly Fekete, Gosker Margriet, Pál Fónyad, Bökemeier Dieter. Redacted by Zoltán Adorjáni) <i>Gemeinsame Synode der Ungarisch-Reformierten und der Evangelisch-Lutherischen Kirche in Rumänien, 3–4 Juli 2017</i> (Begrüßungen: József Zelenák, Károly Fekete, Margriet Gosker, Pál Fónyad, Dieter Bökemeier. Zusammangestellt von Zoltán Adorjáni) <i>Synode commun de l'Églises Réformées et de l'Église Évangélique Luthérienne de la Roumanie 3–4. juillet, 2017.</i> (Contributions: József Zelenák, Károly Fekete, Margriet Gosker, Pál Fónyad, Dieter Bökemeier. Edité par Zoltán Adorjáni).....	542
Dezső Buzogány: <i>Unity in Diversity</i> <i>Einheit in der Verschiedenheit</i> <i>Unité et divergence</i>	544
<i>The Statement of the Common Synod of the Reformed Church of Romania and the Evangelical-Lutheran Church of Romania</i> <i>Erklärung der gemeinsamen Synode der Reformierten und der Lutherisch-Evangelischen Kirche in Rumänien</i> <i>La déclaration du Synode commun de l'Églises Réformées et de l'Église Évangélique Luthérienne de la Roumanie</i>	556
<i>The Anniversary Ordination Ceremony of the Reformed Church of Romania and the Evangelical-Lutheran Church of Romania</i> (Redacted by Zoltán Adorjáni) <i>Jubiläumssitzung zum Anlaß in der Reformierten und der Evangelisch-Lutherischen Kirche von Rumänien</i> (Zusammangestellt von Zoltán Adorjáni) <i>Église Réformée et Église Évangélique Luthérienne de la Roumanie: consécration jubilaire commun de pasteurs</i> (Edité par Zoltán Adorjáni)	558
Dezső Zoltán Adorjáni: <i>The Preaching of the Cross (1 Corinthians 1:18–25)</i> <i>Das Wort vom Kreuz (1. Kor 1,18–25)</i> <i>La Parole de la Croix (1Cor 1,18–25)</i>	558
Csongor Attila Kelemen: <i>I Will Instruct You</i> <i>Ich will dich unterweisen</i> <i>Je te rende sage</i>	568
Csaba Balogh: <i>Reformation – Ideas, Values, Expectations. A Conference Organised by the Protestant Theological Institute of Cluj-Napoca on the 500th Anniversary of the Reformation</i> <i>Reformation – Ideen, Werte, Erwartungen. Konferenz „Reformation 500“ an dem Protestantisch Theologischen Institut zu Klausenburg</i> <i>La Réforme – idées, valeurs, espérances. Conférence jubilaire à l'Institut Protestant de Théologie de Cluj</i>	571
Gabriella Berekméri: <i>Piety and/ or Representation. The Reformed Inheritance of Transylvania. Exhibition of the Transylvanian Reformed Museum</i> <i>Frömmigkeit und/ oder Repräsentation. Reformierte Erbschaft Siebenbürgens. Temporäre Ausstellung des Siebenbürgischen Reformierten Museums</i> <i>Piété ou/ et représentation. L'héritage réformée de la Transylvanie. Exposition temporaire de la Musé Reformée de Transylvanie</i>	576
Mária-Márta Kovács: <i>Opening Speech of the Exhibition</i> <i>Ausstellung, Eröffnungsrede</i> <i>Discours à l'occasion du vernissage</i>	576

<i>Dr. Sándor Fazakas has Received the Doctor Honoris Causa Title</i>	
<i>Ehrendokortitel für Dr. Sándor Fazakas</i>	
<i>Le titre Doctor Honoris Causa accordé à M. dr. Sándor Fazakas.....</i>	<i>579</i>
<i>Olga Lukács: A Laudation of Dr. Sándor Fazakas on the Occasion</i>	
<i>of His Reception of the D.H.C. Title</i>	
<i>Laudation bei der Auszeichnung mit Doctor Honoris Causa-Titel für Sándor Fazakas</i>	
<i>Laudatio pour M. dr. Sándor Fazakas à l'occasion de la décernation</i>	
<i>du titre Doctor Honoris Causa</i>	<i>579</i>